

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402

טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש ו אייר תשע"ח: הדלקת נרות: ירושלים 6:36 תל-אביב: 6:51 חיפה 6:43 מוצאי שבת: ירושלים: 7:50 תל-אביב: 7:53 חיפה: 7:53 ר"ת: 8:28

פרשת אחרי – קדושים

פיזס ובקשת מחילה

החוטא לחברו צריך לפייסו ולבקש מחילתו!

נלמד מהפסוק: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם" (פרק יד-ב)

ובמשנה (יומא פה): דרש רבי אלעזר בן עזריה מפסוק זה: עבירות שבין אדם למקום, יום הכיפורים מכפר, עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו. ופסק הרמב"ם (פ"ב מהלכות תשובה ה"ט): אף על פי שהחזיר לו ממון שהוא חייב לו צריך לרצותו ולשאול ממנו שימחלו לו. אפילו לא הקניט את חברו אלא בדברים צריך לפייסו עד שימחלו לו.

על הפסוק בפרשתנו (פר' קדושים) "לא תעשוק את רעך" (ויט-ג) כתב האור החיים הק': "וטעם אומרו רעך, נתכוון לשלול טענת היותו רען ובאמצעות זה יתן יד בממונו, ויאמר כרע כאח לי בינו לבין עצמו ימחול לו ולא יחפוץ להענישו, ולצד שאין באזהרה זו אלא משום דברים שבין אדם לחברו כשהוא מוחל אין עון, לזה אמר "לא תעשוק את רעך".

ותמה על דבריו הגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א (בספרו תורת יעקב): היתכן שאזהרת "לא תעשוק" אינה אלא בין אדם לחברו וכשהוא מוחל אין עון. והרי מבואר בדברי קדמונינו שבכל עבירה שאדם עובר בינו לבין חברו יש גם עבירה בינו לבין המקום שציוה וגזר שלא יעשה כן כגון המצער חברו עובר על ב' א' על לאו הונאת דברים כלפי חברו. ב' על ציווי התורה כלפי השי"ת.

וכפי שכתב רבינו יונה ז"ל (בפ' למסכת אבות פ"ד-כט): "אם יזיק אדם את חברו אל יחשוב כי אליו חטא ולא להשי"ת, כי גם לה' חטא והוא תובע את המזיק כבעל דין". וכן הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל כתב (בספרו תוכחת חיים): "וכלשון הרמב"ם בהל' תשובה דבעבירות שבין אדם לחברו צריך שיעשה תשובה גם בנוגע למקום, ויתודה על חלק גבוה שעבר על מימרה דרחמנא".

וא"כ תמוה: מכיון שעובר בזה גם על ציווי הקב"ה, מה תועיל מחילתו חברו על זה, הרי על חלק גבוה אינו יכול למחול וכיצד כתב האור החיים שכשהוא מוחל אין עוון?

ונראה לנו ליישב בפשטות, שוודאי גם האור החיים סובר שבכל עבירה שבין אדם לחברו ישנה גם עבירה בין אדם למקום. אלא שכוונת דבריו, שאם רעהו מוחל ואינו מקפיד מראש על עושה חברו [לפי מה שמדמה לעצמו העושה, שהוא חבר לו]. הרי נמצא שאין חטא מעיקרא גם כלפי השי"ת, שכן חטא שבין אדם לחברו תלוי לעולם בדעתו של החבר אם מקפיד הוא אם לאו, והוא שקובע אם נחשב לחטא, ואז בוודאי יש בזה גם בין אדם למקום.

"אבקש מחילתו"...

הבאנו באחד העלונים האחרונים את המעשה שסיפר הגראי"ל שטיינמן זצ"ל על בחורים שביזו את הגאון רבי חיים ברלץ זצ"ל כשבא לומר את שיעורו הראשון בישיבת וולוז'ין, והתוצאה היתה שלאותם בחורים לא היה יום אחד טוב, כל ימי חייהם.

לפנינו קטע ממכתב בקשת סליחה, שכתב, אחרי שנים, אחד מאותם בחורים לרבי חיים ברלץ, ומכתב תגובתו. וכך כתב התלמיד בין היתר: "הנה באתי לבקש את כת"ר הגאון להשתטח תחת רגליו ולבקש מחילה אשר בעת היה הנצוח בישיבה בוולוז'ין, ואף שכמדומה לי שבמעשה לא עשיתי שום דבר לצער את כת"ר, אך בדברים בוודאי דיברתי וסייעתי את המצערים אותו".

"ואני רואה הרבה כי נענשתי ואני תולה במדה כנגד מדה... ואני בצער גדול מה שלא בקשתי מחילה מכת"ר עד כה. אך עתה שמתני אל לבי למה לי לחשות לטוב, את אשר בכוחי לעשות ולבקש מחילה, ובטוחני בטוב לב של כת"ר כי בוודאי יראה בשברון לבי ונמיכות רוחי וימחול לי בלב שלם ויתפלל עלי שלא אענש כלל עבורו".

ורבי חיים מיהר להשיב לו בזה"ל: "אני עפר ואפר ואין אני כדאי לפני המקום ית"ש כי יענש ח"ו שום אדם בסיבתי, וכבר באותם ימים שציערוני אמרתי בכל לילה כמר זוטרא בגמרא (מגילה כח.), ואין לו לחוש כלל לדרוש ממני מחילה, כי מצדי כבר מחלתי".

בדרך עץ החיים – ח"א

מצוה שבגופו...

סיפר אבא שהגיע עם ילדו הקטן בן השלוש לשמחת ה"חלאקה" של בנו אצל הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל. והנה קודם גזיזת השערות, נתן רבי עובדיה כדרכו את הלטיפה החביבה על פני הילד. אך הילד נבהל וברח מהמקום...

לתדהמת כל הנוכחים, התנתק מיד הגאון מספריו, והוא ממרום גילו, גדלותו ומעמדו, רץ בעצמו ובגופו אחרי הילד הקטן לפייסו ולהחזירו... ובמשך דקות לא מעטות התאמץ לשכנע את הילד שכוונתו היתה לחיבה ולא סטירה חלילה וביקש סליחתו...

ולא נתקררה דעתו עד שהזמין את הילד הקטן לחדרו והעניק לו במתנה ספר מספריו עם הקדשה אישית ורק לאחר מכן שב ללימודו ולספריו האהובים.

ספר זכרון – בית הלל

עלון "איש לרעהו" פרשת אחרי – קדושים הוקדש לעילוי נשמות

אאמו"ר ר' אברהם אהרן זצ"ל בן הר"ר יצחק אליעזר הי"ד

נלב"ע ה' אייר תשנ"ז

ה . נ . צ . ב . ה .

נצטווינו שלא לכבוש ממוזן חברו ולא לקחת ממוזן זולתו!

נלמד מהפסוק: "לא תעשוק את רעך ולא תגזול" (פרק יט-ג)
 וכתב החינוך (מצוה רחח) "ואף על פי שהעושה והגזילה והגניבה ענין אחד הוא, כוונת שלושתן שלא יקח האדם ממוזן מזולתו משום צד. פרטן הכתוב כולן והזהיר בכל אחד בפני עצמו. וכעין מה שאמרו בב"מ (דף קיא) רבא אמר זהו עושק זהו גזל, ולמה חילקן הכתוב כדי לעבור עליו בשני לאוין.

כתב הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל באגרת המוסר: "ואולם בעוונותינו הרבים במשא ומתן, רוב בני אדם לא ידרשו על חשש גזל ועושה מעצמם טרם יתבענו חברו, ומהם אשר גם אחרי התביעה יעשה תחבולות מרמה או יעזי".

ואמר הגרא"ל שטיינמן זצ"ל ששמע בשם תלמידי רבי ישראל בדרך רמז בפסוק (משפטים כד-ז) "ונקרב בעל הבית אל האלוקים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו" - אימתי נקרב בעל הבית אל האלוקים, אימתי יכול אדם ליזכות לקרבת אלוקים - "אם לא שלח ידו במלאכת רעהו" - אם ידיו נקיות מגזל...

והתריע הגאון רבי אלכסנדר משה לפידות זצ"ל (בספרו **דברי אמת** - פ"ט) בדברים נוקבים: "אוי לדור שכך עלתה בימיו לראות מעשים בכל יום, איך הותר העון החמור הזה של גזילה אצל כמה אנשים, ואין חוששים עליו כלל ונעשה כהתר גמור, וכמה אונאות יש במשא ומתן ובמדה ובמשקל וכדומה ולהיות "לוה רשע ולא ישלם", אשר דבר זה נעשה בעוונותינו הרבים לדבר הרגיל בארץ, עד אשר הרבה אנשים לוקחים גם אלפים ורבבות ומפזרים ממוזן אחרים על הבלי העולם הזה... שיש בהם עוונות וחטאים ופשעים, ועושים הוצאות גדולות יותר מפרנסתם, ועי"ז נעשים בעלי חובות גדולים עד אשר אין ידם משגת לשלם להנושים בהם, וגורמים רעה לבני אדם אשר בזה יהרגו ממש כמה נפשות מישראל אשר אינם מחזירים להם ממונם אשר עמלו עליהם בזיעת אפם.

וידוע על הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א עד כמה מקפיד ביותר על הלוויים שאינם מחזירים ההלוואה בתאריך שנקבע לפרעון, ואף אם איחרו רק במעט. וכך אמר גם לגבי הגמ"ח שלו: "אני נוהג שאם בא בזמן שצריך לפרוע ומתנצל שאין לו ויבוא בזמן אחר, אני מקבל את דבריו, אבל אם לא בא להתנצל כלל, אינני מלווה לו עוד.

והוסיף רבי חיים ברמב"ם מבואר שאי פירעון זו גזילה, וגם אם דעתו להחזיר, מכל מקום, אם לא מחזיר בזמן זה גזילה ממש! עיין רמב"ם פ"א מגזילה ה"ג. כתוב ברמב"ם שהמלווה תובעו ואינו מחזיר, אין זה דין רק בתובעו, אלא שאם לא תובע נחשב כלא איכפת לו. והפטיר רבי חיים: "אם אין לו כסף, הוא אנוס, אבל עליו לבוא ולהתנצל ולהסביר את המצב ולא להתעלם.

משפטו של גזולן...

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: מעשה באחד האדמו"רים בחו"ל שביקש לבנות בית מדרש חדש עבור החסידות שלו. הוא קיבל על כך תרומה גדולה של מאה אלף לירות שטרלינג! וסיכם עם קבלנים שיבצעו את העבודה ובנתיים מסר את הכסף לגבאי על מנת שיפקידו בבנק.

אלא שבמקום להפקיד את הכסף בבנק, חשב הגבאי למה שבנתיים לא יעשה מזה רווח... מה עשה? הלך למקום בו משחקים בהימורי כספים והחל לשחק... יתכן שהמטרה שלו היתה להגדיל עי"ז את סכום התרומה לטובת הבנין, אך דבר אחד הוא לא לקח בחשבון: כשם שאפשר להרוויח כך גם אפשר להפסיד! ואכן זה מה שקרה לדאבונו הלב. הגבאי הפסיד את כל הכסף שהיה בידו ויצא נקי לגמרי מכל כספי התרומה.

עורך דין מפורסם ששמע את הסיפור הנורא הזה, ניגש אל האדמו"ר ואמר לו כי לדעתו הכסף עדיין לא הלך לאיבוד, ואפשר יהיה להוציאו מבית ההימורים. כל שעליו לעשות זה להוכיח בבית המשפט שהגבאי שיחק בכסף שאינו שייך לו, ואז מנהלי בית ההימורים יאלצו להשיב את הכסף.

אלא שהעורך דין הוסיף שעל התביעה המשפטית הזו ישלם הגבאי מחיר כבד מאוד: תמונתו תפורסם בתקשורת ויגרם מכך חילול ה' גדול, וכן יכלא הגבאי בבית הסוהר לתקופה ארוכה.

התחבטו הרבנים בחו"ל מה להכריע בשאלה כבדת משקל זו, האם יש לחוש לחילול ה' והאדמו"ר יפסיד את כל כספו? שיגר גאב"ד לונדון **הגרא"ד דונר** את השאלה להגר"י זילברשטיין והוא שטח אותה לפני **הגר"ש אלישיב זצ"ל**.

השיב הגר"ש: אותו גבאי הוא גזולן ורשע ששיחק בכסף שאינו שלו. ומכיון שההקדש אינו צריך להפסיד מרשעותו של הגבאי, יש לתבוע את הגבאי למשפט ולא לחשוש לא לחילול ה' ולא למאסרו.

קשוט עצמך תחילה

קודם שמוכיח ומתקן את אחרים ישתדל לתקן תחילה את עצמו!

נלמד, בדרך דרש ורמז, מהפסוק "וכיפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל" (פרק טז-ז)

כלומר: קודם יכפר בעדו ובעד ביתו כדי שיהיו מתוקנים, ורק אחר כך - כאדם מתוקן - יכפר בעד כל קהל ישראל (בשם גדולי המוסר) וכמו שאמרו חז"ל (בבא בתרא ס:): "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים".

מטעם זה אמר רבי טרפון (ערכין טז): "תמיהני אם יש בדרך הזה שמקבל תוכחה, אם יאמר לו טול קיסם מבין שיניך, ואומר לו טול קורה מבין עיניך" ומפרש רש"י: "הלכך אין יכולין להוכיח שכולן חוטאיך".

ובכל זאת הרי ישנה מצוה: "הוכח תוכיח" וגו' וכיצד נקיים מצוה זו? אלא בכך שנקיים הפסוק (איכה ה'): "נחפשה דרכנו ונחקרה ונשובה אל ה'" - ע"י שנחקר דרכינו מה לתקן אצלנו, נקיים גם "ונשובה אל ה'" נוכל להוכיח אחרים לשוב אל ה'; ורמז לכך בפסוק שאם "נחפשה דרכינו" אזי "ונחקרה" כלומר: "ונח-קורה", טענת "טול קורה" "תנוח" ולא תשמע כלפניו.

עצה נוספת שהתוכחה תשמע ולא יטענו כנגד המוכיח "טול קורה", היא שישתתף עצמו בעבירה שמוכיח עליה והיינו שגם הוא נכלל בתוכחה וגם אליו היא מכוונת, ושוב לא יהיה פתחון פה של "טול קורה".

מענין מה שמביא **הרדב"ז** (בשו"ת ח"ו ב' אלפים) את פסק **הרמב"ם** שראש הסנהדרין שחטא אינו חוזר לתפקידו גם לאחר ששב בתשובה. (שלא כשאר נושאי משרות ציבוריות שמחזירים אותם לאחר ששבו בתשובה) דמכיון שהוא מנהיג הדור ותפקידו לכוון העם ללכת בדרך הישר, חייב לקיים "קשוט עצמך תחילה ואח"כ קשוט אחרים".

"רק בעוד שלושה ימים"...

פעם אובחן בישיבה רפיון כלשהו. פנו רבני הישיבה אל הגאון **רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל** שיאמר בפני התלמידים דברי חיזוק ודירבון.

נרתע רבי בן ציון ואמר: "אני?! לא, מה פתאום! איני ראוי לומר דברי מוסר!" הפצירו בו עד שנאות אך העמיד סייג: "אסכים לומר אבל רק בעוד שלושה ימים!"

תמהו הרבנים: "האם נזקק רבי בן ציון לשלושה ימים כדי להכין שיחה? הרי הוא כמעין הנובע וחבל על כל שעה של רפיון!"

הסביר להם רבי בן ציון: "בתחילה עלי לערוך חשבון נפש שלושה ימים, לאתר ולמגר כל רפיון בי עצמי, לפני שאני דורש זאת מאחרים "קשוט עצמך תחילה"... **יגילו במלכם**

"הוכח תוכיח את עמיתך"

להוכיח את חברו מתוך אהבה ובאופן שלא יתבייש!
נלמד מהפסוק: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" (פרק יט-יז)

וכתב רש"י: לא תלבין את פניו ברבים. ואמרו חז"ל בגמרא: יכול יוכיחנו אפילו כשמשנתנים פניו מפני הבושה, תלמוד לומר "ולא תשא עליו חטא" (ערכין טז):

דרשו חז"ל (ב"מ לא): "הוכח תוכיח"... אפילו מאה פעמים. ומבאר הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל (בספרו **יערות דבש** ח"א דרוש יא): מי שמוכיח רק פעם אחת יש צד הפסד בדבר, כי אמנם יש מהשומעים שדי להם להשתנות ע"י פעם זו, אבל רבים הם שפעם אחת של תוכחה אינה מספיקה להם ואז הפסדנו הרבה, כי הם נהפכו למזיזים וכו' הם נשארו לעשות את אותם העבירות אבל גם במזיד...

והעצה והפתרון לזה - כותב היערות דבש - הוא להתמיד בתוכחה, להוכיח ולשוב ולהוכיח, עד שתוצר ההשפעה, פעם ועוד פעם, בלי הרף, או-אז בוודאי יעשו דבריו פירות.

בספרו קב הישר (ח"ב פרק יא) אחרי שהאריך בגודל מעלתם ושכרם של המוכיחים, שואל: "א"כ, מדוע אמר רבי עקיבא (בערכין טז): תמה אני, אם יש בדרך הזה מי שידוע להוכיח, וכי רבי עקיבא לא ידע גודל שכר המוכיח?!

ומבאר קב הישר, כי ר"ע ראה גודל עונשם של המוכיחים שלא לשמה המביישים את הבריות ברבים, ועל זה כיוון ר"ע את דבריו.

את אשר יאהב יוכיח...

הגה"צ רבי משה טיקוצ'ניסקי זצ"ל (משגיח ישיבת סלבודקה) היה מסור לתלמידיו כאב לבניו ודאג להעלותם על במתי ההצלחה בכל העניינים, גם באמצעות דברי תוכחה ומוסר, כפי שקיבל מרבותיו, והגרי"ל חסמן זצ"ל בחברו, והגה"צ רבי אברהם גרודז'ניסקי זצ"ל בסלבודקה, וכן מרבו וגיטו ראש הישיבה הגאון רבי אייזיק שר זצ"ל.

היה נוהג לאסור על בחורים שלא קמו לתפלת שחרית בישיבה, לאכול ארוחת בוקר בחדר האוכל, כדי לדרבנם להבא לקום בזמן. אך עם זאת כשהיה פוגש בחור כזה היה מעיר לו: "אתה זוכר שאין לך היום איפא לאכול ארוחת בוקר! אז תבוא אלי הביתה..." והיה מארח אותו ועומד עליו לסעדו, ומגיש לו בעצמו את הלחם והגבינה החלב והירקות...

גם העובדה הבאה התרחשה יותר מפעם אחת, סיפרו תלמידים מתקופות שונות: פעם ירד מ'גבעת רוקח' וראה ברחוב רבי עקיבא, בחור מהישיבה. הוא בתור "משגיח" ניגש לנאוף בו על היציאה בשעת הסדרים של הישיבה. התנצל הבחור שהיה מוכרח לרדת בגלל בעיה פלוגית.

שלח אותו המשגיח מיד לחזור לישיבה, והוא בעצמו שינה את מטרת הליכתו כדי לסדר את אותה הבעיה לה נזקק הבחור.

טובה תוכחת מגולה...

מעשה בראשי מוסדות מסויימות שהביאו לפני הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א גביר גדול התומך במוסדותיהם ורצו שרבי חיים ישבחו על נדיבות ליבו ועל תרומותיו החשובות.

פנה אליו רבי חיים ושאל: "האם אתה מקדיש גם זמן ללמוד תורה בעצמך? הרי תלמוד תורה היא המצוה החשובה ביותר!"

הגביר התחמק מלענות והיה מובן שהוא אינו קובע עתים לתורה. אך רבי חיים לא הרפה והמשיך לשוחח עם הגביר בענין זה כשהוא מדגיש בפניו שעליו למצוא זמן ללימוד התורה.

ראשי המוסדות חשו שלא בנוח מהמעמד. הנה במקום "שירות ותשבחות" קיבל התורם תוכחת מגולה... מי יודע מה תהיה תגובתו וכיצד ישפיע הדבר על תרומותיו בעתיד...

והנה להפתעתם הרבה, עם סיום הביקור סח להם הגביר: "היודעים אתם, מביקר זה נהנתי ביותר, ובזכות דברי הרב אני מתכוון מעתה להתחיל ללמוד תורה".

רבי חיים

לדון לכף זכות

לדון את כל אדם לכף זכות!

נלמד מהפסוק: "ביצדק תשפוט עמיתך" (פרק יט-טז)

ודרשו חז"ל בגמרא (שבועות ל): "הוי דן את חברך לכף זכות". ופירש רש"י: ולא בדין בעלי דינים הכתוב מדבר, אלא ברואה חברו עושה דבר שאתה יכול להכריעו לצד עבירה ולצד זכות, הכריעו לזכות ואל תחשדהו בעבירה. והרמב"ם כתב (בספר המצוות - קעז): מצות עשה מהתורה לדון את כל אחד מישראל לכף זכות, ולא יפרש מעשיו ודבריו אלא לטוב שנאמר "ביצדק תשפוט עמיתך".

כתב היעב"ץ זצ"ל (במגדל עוז): הרוצה לזכות במדה טובה זו לדון חברו לכף זכות, צריך להזהר שלא יהא נמהר לחתוך את הדין על חברו, כי מצינו גדולי עולם שנכשלו בכך... א"כ על אחת כמה וכמה אנו, חסרי מדע וקצרי הבנה, כמה צריכים אנו לעיין בעיון עמוק ורחב ובישוב הדעת על מעשיו איש ופקודתו קודם שנחליטתו ונציא כאור משפטו.

ופעמים רבות באה מריבה בין בני אדם ותואנות על עסקי חנם, רק טעות שנפלה בלשון, ומוכשל בראיית המעשה. וע"ז אמר החכם: "אל תצא לריב מהר"..." עכ"ד. (וראה מסגרת)

הוא הדבר שכבר הורו לנו חז"ל (באבות פ"א) "הוי מתונים בדין". וכפי שביאר המדרש שמואל: "אל תמהרו לחרוץ משפט אלא תהיו מתונים לעיין ולחקור היטב אחר כל הפרטים הנוגעים לביורר הדין כדי שתדונו דין אמת לאמיתו".

"אל תצא לריב מהר"...

מעשה בת"ח שראה ת"ח חברו בנש"ק שנהג בענין מסויים שלא כדעת הפרי מגדים שאסר הנהגה זו. ניגש אליו כדי להוכיחו ולהפרישו מאיסור ואמר לו "אסור לעשות כן!" השיב לו הלה והצטדק: "כך נהגו אבותי הקדושים", השיב לו המוכיח ואמר לו: "הם רשעים"...

ויהי כשמוע הלה את תגובתו, כעס מאוד היאך מעיז להחציף פניו כנגד גדולי עולם ולומר עליהם "רשעים". הרי מפורסמים הם בכל קצוות תבל לארזי הלבנון. אולם כדי שלא לעורר את אש המחלוקת החליט להבליג ולא לענות לו כאוולתו.

לאחר זמן נפגשו שניהם בשמחת נישואין של אחד מבני העיר. בהזדמנות זו פנה אותו בנש"ק אל חברו הת"ח ושאלו בנועם על פשר דברי הזילזול והעלבון שהשמיע כנגד אבותיו הקדושים.

השיב לו הת"ח בתדהמה שאינו יודע על מה מדבר שכן מעולם לא עלה על דעתו להטיל דופי ולזלזל ח"ו באבותיו הידועים לגדולי עולם מצוקי תבל... הזכיר לו הלה את אותו מעשה שהיה, ואיך שהגיב לדבריו ואמר "הם רשעים"...

נדחם חברו מאי ההבנה ואמר: "לא כך אמרתי אלא אמרתי "הם רשאים" עם אלף: והיינו שאין ללמוד מהם לנהוג כך הלכה למעשה מפני שהם היו רשאים לנהוג כך לפי דרגתם הגבוהה, ואין להרהר אחריהם שבוודאי עשו כהוגן אבל לנו נפסק למעשה לנהוג אחרת.

באר החיים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו - סיפורים בני זמננו

נשק טובר-טיוון !

בהפסקה הקטנה שנטל לעצמו, ניגש מיודעינו לעובד הזה ואמר לו בגילוי לב ובעיניים דומעות: "מאוד לא קל לי בעבודה. היום היה לי סיפור מאוד מכאיב ומעצבן, אבל בחרתי לשתוק. את הזכות הזו אני מקדיש לרפואת ביתך!"

והוא ממשיך ומספר: "העובד שמח והודה לי. חזרתי למחשב בעודי לגמרי לא רגוע ועם דמעות בעיניים. כל הזמן התפללתי שמה שאני מתאפק ושותק יהיה לרפואת החולה. האמת היא שלקח לי כמה שעות להירגע, אבל בסופו של יום שכחתי לגמרי מהסיפור. באותה שעה הודיתי להקב"ה מעומק הלב, כי עבורי זו הייתה הפעם הראשונה בחיי שעמדתי בניסיון והצלחתי להתאפק כראוי!!!!"

* * *

"מה? חזרת הביתה?" הופתע האב לפגוש את בתו. "למיטב ידיעתך" הייתה ביתו מאושפזת בבית החולים!

בעקבות סרטן-הדם בו לקתה היא ממתינה מזה תקופה להשתלט מח-עצם. מחלה זו פוגעת במח העצם שהינו "היצרן" של שלל תאים במערכת הדם: כדוריות דם אדומות האחראיות על הובלת החמצן בגוף. כדוריות לבנות המגנות מפני נגיפים וחיידקים. "תרומבוציטים" - טסיות הדם הגורמות לקרישת הדם, ועוד. בסך הכול מייצר מח העצם מידי יום מיליארדי (!) תאים חדשים בגוף האדם. בעקבות המחלה ירדו אצלה מספר הכדוריות בדם לרמות נמוכות מאוד, ולפיכך אושפזה בבית החולים.

היה זה ביום רביעי כאשר ערכו לה ספירת דם שגרתית. להפתעת הצוות הרפואי רמת הכדוריות בדמה זינקה לגובה, מה שאפשר את שחרורה המידי הביתה. הבת העדיפה לערוך 'הפתעה' קטנה ולא להודיע להוריה שהיא משתחררת.

וכך כאשר חזר האב לביתו בערב, הופתע לגלות שם את בתו.

שניות מועטות חלפו בין ההתאוששות מההפתעה ועד שהוא נזכר במשהו חריג שאירע באותו יום בעבודה:

"היום היה לי סיפור מאוד מכאיב ומעצבן אבל בחרתי לשתוק. את הזכות הזו אני מקדיש לרפואת ביתך! -" לחש לו מישהו באמצע היום.

* * *

"אני לא יכול לקבוע שהנס הוא בזכותי" מצטנע בעל המעשה "מכיוון שבסופו של דבר הרבה צדיקים וצדקניות מתפללים על החולה". ובכל זאת; מאחר שסיפורים כאלו - בהם הבולמים פיהם בשעת כעס ממשיכים ישועות על זולתם - חוזרים על עצמם, אזי מותר לנו להאמין שהדברים כפשוטם! (למניעת זיהוי שונו פרטים בסיפור).

על יחסי אנוש תקינים במקום העבודה, חולם כל עובד. חלק מהאנשים אכן זכו שבמקום עבודתם שוררת האידיליה, אבל אצל אחרים שוררת הפיקציה - כאשר פוליטיזציה וכדומה מעכירים את היחסים בין העובדים לבין עצמם, ובינם למעביד.

"מטבעי אני טיפוס מאוד רגשי" מעיד על עצמו בעל המעשה "אני יודע שזה דבר בעייתי, אבל עם אופי כזה אני מתמודד. למדתי לדעת שבחיים חייבים להיות עם אמונה, ולהתייחס לכל מה שעובר עלינו בקלות ובשמחה".

"עבדתי במקום מסוים. בדרך כלל ישנם עובדים אשר משום-מה על פיהם ישק כל דבר. המילה שלהם קובעת ורצונם נעשה - למרות שהם בכלל לא מנהלים! אני גם מודע לכך שישנם מקומות עבודה בהם העובדים מסייעים הרבה אחד לשני. אבל כך או כך - אני הייתי די חדש במקום העבודה ולא היו לי זכויות "וותק" בשום תחום כפי שהיה לעובדים אחרים".

בהגדרה "זכויות וותק" הוא לא מתכוון לזכויות שמגיעות לעובד ותיק מכוח חוקי העבודה, אלא להעדפה שעובדים וותיקים מרשים לעצמם לעיתים לקחת. לפעמים נעשה הדבר ביושר ולפעמים...

* * *

'הקש ששבר את גב הגמל' מבחינתו, הייתה העובדה כי באחד הימים הוא ביקש 'סידור' מסוים במקום העבודה, אך למורת רוחו לא זכתה בקשתו להיענות. כעבור כמה ימים הוא נדהם לראות כיצד עובד אחר מסדר לעצמו את אותו סידור בדיוק - ואין פוצה פה ומצפצף.

המציאות המתסכלת הזו "אכלה אותו מבפנים!"

"היה זה ביום רביעי בשבוע. הלב שלי ממש רתח" הוא מתאר את הרגשתו הכואבת "ואני הרי ידוע כבעל אופי קשה". אבל דווקא ברגעים אלו החליט להפוך עז למתוק. הוא ישב עם עצמו והרגיע את נפשו בדברי אמונה ובטחון. "אמרתי לעצמי שאת הצער הזה עשה לי הקב"ה, ולא אף אדם. שהרי למען האמת אין בכוח שום אדם לגרום לי צער. ואם אני באמת מאמין שהצער הזה אינו מעשה ידי אדם, אזי אני חייב לשתוק ולא להגיב כלום!"

לא קל היה לו להפנים זאת, לא פשוט היה עבורו לבלום את פיו בשעת כעסו. "אני בוחר לשתוק" אמר לעצמו "כי אני רוצה להיות בעל אמונה. הדלקתי את המחשב ועד שהתוכנות 'עלו' לקחתי לעצמי הפסקה קטנה".

* * *

במקום העבודה היה עובד שהבת שלו לקתה ב'מחלה'.

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il